

ság után, az Entwurf idején, nem hajlandó visszamenni újra a gimnáziumba. Ez Erdélyire semmikép sem illik, csak Majorosra. Nevezetesen 1829 óta tanít az akadémián is. Gimnáziumi tanárrá 1819-ben lett, akadémiai tanárrá 1838-ban választották. Az egyházkerületi bizottság ülése 1853-ban volt. Ha innen 15 évet visszaszámítunk, 1838 jön ki, amikor ő akadémiai tanár lett. E jegyzőkönyv 1845 s 1852 közt íratott. Irodalomtörténeti feljegyzések vannak benne. Ez már a III. kötet, tehát előtte már kettő volt. Ha Erdélyi írta volna, akkor Pesten kezdte volna ezt, de Majoros, aki magyart tanított az akadémián, itt Patakon írta, szorgalmasan készülvén előadásaira. — Harmadik kézirata a Fáy Ferenc algonok feletti *halotti beszéd* 1842-ből (száma : 306). Van azonkívül több kéziratos is tőle (1., beköszöntő beszéde: 398/9. I—II. szám; magyar s latin versei: 398/8, 3; 830/12; latin dissertatiója: 825/1; héber nyelvtani compendiuma: 450; levelei: 398/I—II, 2859. sz.; mindenes gyűjteménybeli feljegyzései: 440. sz.). Szinnyei írói lexikona sem sorolja fel minden nyomtatott munkáját. Pl. nem említi Rozgonyi József feletti elégiáját, akadémiai székfoglaló beszédét. (Az értelem- és nyelvtudománynak, különösen a' nemzetinek, honi nyelven tökéletesítettnek, az értelmi műveltségre kiható munkálatai. Sárospatak 1838.) Rövid magyar nyelvtudománya nem 1839-ben, hanem 1840-ben jelent meg; ennek II. kiadása (Magyar nyelvtan elemei) 1846-ban.

GÜLYÁS JÓZSEF.

### KAZINCZY GYERMEKKORI OLVASMÁNYA.

Maga Kazinczy és utána életírói is megemlékeznek gyermekkora kedves olvasmányáról, a *Tugendschule* c. német regényről. De a szerzőjét nem említik. A pataki nagykönyvtárban van egy ilyen c. könyv: Die wohlangerichtete neuerfundene Tugendschule, in welcher vier und zwanzig anmutige Historien zu erlaubter Gemüths-ergötzung der Jugend auf eine erbauliche Art vorge-tragen und mit nützlichen Anmerkungen und Lehren begleitet worden von Melataon. (Rost János Lénárt írói álneve.) Zween Theile. Mit vielen Kupfern. Frankfurt und Leipzig, bei Gabriel Nicolaus Raspe. Év nélkül.<sup>1</sup> Valószínűleg ez az a híres Tugendschule, amelyet Kazinczy is oly szívesen olvasott.

GÜLYÁS JÓZSEF.

### JÓKAI CSATAKÉPEIRŐL.

A sárospataki főiskola könyvtára két kis 12<sup>o</sup> rétű kéziratos kötet birtokába jutott, melyek kortörténeti dokumentumok. Címük: *Forradalmi és csataképek 1848—49-ből*. Írta Sajó. I—II. kötet. (A II. kötetben a Sajó név után, zárójelben Jókai M.) 1851. Az eredeti után leírva. Tartalma a következő: I. kötet. Előhang. (Ez később a forradalom alatt írt művekben a *Gyémántos miniszter* bevezetése lett.) A két menyasszony. A tarcali kápolna. Képek 1848—49-ből. Szenttamási György. A II. kötet: Az érteleány. Székely asszony. A vörös sipkás. Az elesett neje. A Bárdy-család. A kis szürke ember. Nomen et omen. Fáy Gyula. — Ha a novellákat összehasonlítjuk az 1850-es magyar kiadással,

<sup>1</sup> 1739-ben jelent meg. Magyarra utóbb Farkas Antal testőrirő fordította *Erköltsi iskola, azaz huszonnégy nyújas historiák* címmel. Kassa, 1790. (Szerk.)